

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIKLI KAMPÜS – SAHİPSİZ HAYVANLAR YÖNERGESİ

Amaç ve Kapsam

Madde: 1- Bu Yönergenin amacı, üniversite kampüsü sınırları içindeki sahipsiz hayvanların bakım, besleme, rehabilitasyon, eğitim ve sahiplendirme usul ve esaslarını düzenlemektir. Yönerge; sahipsiz hayvanlarla, öğrenci ve çalışanların kampüste birlikte sorunsuz yaşayabilmelerini amaçlamaktadır.

Dayanak

Madde: 2 –

Hayvanların Korunmasına Dair Uygulama Yönetmeliği
5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu
Kedi, Köpek Ve Gelinciklerin Kimliklendirilmesi ve Kayıt Altına Alınmasına Dair Yönetmelik
2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu
Hayvan Hakları Evrensel Beyannamesi
5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanunu
2872 Sayılı Çevre Kanunu
Atık Yönetimi Yönetmeliği
2547 Sayılı Kanununun Öğrenci Disiplin İşlemleri
2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezaları

Madde:3 - Tanımlar

Sahipsiz Köpek: Şehir merkezleri veya dışında, kampüs, site ve köy gibi meskûn mahallerde insana yakın yerlerde yaşayan ve beslenme konusunda insana muhtaç olan, mevcut mevzuat kapsamında bir insan tarafından sorumluluğu alınmamış köpeklerdir.

Sahipsiz Kedi: Şehir merkezleri veya dışında kampüs, site ve köy gibi meskûn mahallerde insana yakın yerlerde yaşayan ve beslenme konusunda insana muhtaç olan, mevcut mevzuat kapsamında bir insan tarafından sorumluluğu alınmamış kedilerdir.

Besleme Noktası: Sahipsiz hayvanların yaşadıkları alanda yiyeceğe kolayca ve güvenlik bir şekilde ulaşabilecekleri, bu alanlarda beslendikleri için alan koruma güdülerini geliştirmesi durumunda başka insan ve hayvanlara zarar vermeyecekleri, alanlarını ve kaynaklarını koruma adına araç ve motosiklet kovalama davranışları göstermeyecekleri, gönüllüler tarafından düzenli ve planlı bir şekilde mama veya yemek artığı konulan yerlerdir. Besleme noktaları; kampüs dış sınırlarına yakın, araç trafiğinden uzak noktalarda, Genel Sekreterlik tarafından belirlenir.

Köpek Maması: Köpekler ve diğer ilgili köpekler tarafından tüketilmek üzere özel olarak formüle edilmiş ve tüketilmiş yiyeceklerdir.

Yemek Artığı: İnsanların yemedikleri yemeklerin köpeklerin yiyebileceği ve zarar görmeyecekleri hale getirildikten sonra besleme noktalarına dağıtılan yiyeceklerdir. Özellikle sıcak havalarda bakteri üretme kapasitesi çok yüksek olduğundan hızlı tüketilmemeleri halinde temizlenmeleri gerekir.

Zoonoz Hastalık: omurgalı hayvanlardan insanlara geçen (zooantroponoz) ve insanlardan omurgalı hayvanlara geçen (antropozoonoz) herhangi bir enfeksiyon hastalığını tanımlayan terimdir. Birçok ağır ve önemli hastalık bu kategoridedir.

16.10.2023 tarihli ve 2023/25 sayılı Senato Kararı

- Kedi ve Köpeklerden İnsanlara Geçen Hastalıklar.
- Viral Zoonozlar
- Bakteriyel Zoonozlar
- Ekto Paraziter Zoonozlar
- Endo Paraziter Zoonozlar
- Mantar (Mikotik Zoonozlar)
- Kuduz: Tüm sıcak kanlı hayvanları etkileyen akut seyirli 10 gün içerisinde ölümlü sonuçlanan viral bir hastalıktır.

Kuduz Aşısı: Hayvanlardan insanlara geçen ve ölümcül bir viral enfeksiyon olan kuduzdan korunmanın en etkili yoludur. Sahipsiz hayvanların mutlak suretle aşılanmaları gerekir.

Karma Aşı : Karma aşı köpekler için hayati önem taşıyan bir aşıdır. Karma aşı, köpeklere her yıl bir kere vurulur. Karma aşının içinde 5 hastalığı önleyecek antikorlar bulunur. Köpek karma aşısının içerdiği hastalıklar; gençlik hastalığı, hepatitis, parainfluenza, parvovirus, leptospirosistir.

İç Parazit ve Dış Parazit Uygulaması: Direkt hastalıklara sebep olabilecekleri gibi hastalık taşıyıcısı da olan parazitler, hayvanlar için olduğu kadar insanlar için de tehlikeli olup birçok zoonoz (hayvandan insana bulaşan) hastalığa neden olmaktadır.

Antiparaziter ilaçların tablet, enjeksiyon, şurup ve damla gibi farklı formları bulunmaktadır. Evcil hayvanlara bir buçuk aylıkken iç parazit ilaçlarının ve uygun ağırlığa geldiklerinde ise dış parazit ilaçlarının yapılması gereklidir. Bu yapılan antiparaziter uygulamalar ise hayatları boyunca ortalama her iki ayda bir tekrar edilmelidir.

İç parazit ilaçları; kancalı kurt,solucan, karaciğer kelebeği gibi parazitlere etki eder. Dış parazit ilaçları ise, pire, kene ve bit gibi dış parazitler üzerinde etkilidir.

Sürüleşme: İnsan ile yeteri kadar iletişimi olmayan sahipsiz köpeklerin bir sürü içerisinde yer alma güdülerinden hareketle bir arada yaşamaya başlamaları demektir. Sürüleşme durumunda yalnız halde iken oldukça uyumlu olabilecek köpeklerin sürü psikolojisi ile hareket ederek zayıf gördükleri canlılara agresif olabilmelerinin yolunu açabilir.

Kaynak Koruma: Köpeklerin bazen içgüdüsel, bazen de yanlış oyunlar oynanarak sahip oldukları kaynağın değerli hale getirilmesiyle onu paylaşmak istememeleri, yaklaşıldığında ya da önünden alınmaya çalışıldığında gösterdikleri tepki kaynak korumadır. Köpeklerin sahiplerinin veya onlarla çok ilgilenen insanların kokularının olduğu eşya veya mecraları yemek yedikleri alanları yemek olmasa bile mama kaplarını, sürü halinde yaşayan köpeklerin alanlarını koruma davranışlarının birleşmiş veya tek olarak ortaya çıkmış halidir. Kaynak koruma aynı zamanda araç, motosiklet veya bisiklet kovalama, koşan insanları kovalama şeklinde av dürtüsüne de dönüşebilir.

Alan Koruma: Yaşadığı veya yemek tükettiği alana kendi sürüsünden başka canlıların girmesini engelleme davranışıdır. Özellikle kovucu ırklar ve melezlerinde bu davranış daha da şiddetli tezahür edebilir.

Avlanma Kovalama Davranışı: Köpeklerin içgüdüsel hareketlerinden biridir, hareketli koşan yuvarlanan nesne ve canlılara karşı gösterdikleri içgüdüsel tepkidir.

Yarı Vahşi Yaşam Formu: Anne ve babasının insan ile iletişimi olmayan yavru köpeklerin yine insan ile iletişimi olmadan kendi aralarında üremesi ile oluşan yalnızken ürkek korkak ve kaçan sürüleştiklerinde zayıf varlıklar için tehlikeli olabilecek bir sahipsiz hayvan yaşam tipidir.

16.10.2023 tarihli ve 2023/25 sayılı Senato Kararı

Doğal Çevre: Doğal çevre veya doğal dünya, yalnızca doğal yollarla meydana gelmiş canlı ve cansız tüm varlıkları kapsar. Doğal çevre terimi çoğunlukla Dünya ve Dünya'nın bazı bölgeleri için kullanılır. Bu kavram, insanlığın hayatta kalmasını ve ekonomik faaliyetlerini etkileyen tüm canlı türlerinin, iklimin, hava durumunun ve doğal kaynakların etkileşimini kapsamaktadır.

Kirleten: Çevre Kanunu tanımına göre, kirleten "... fiilleri sonucu doğrudan veya dolaylı olarak çevre kirliliğine sebep olan gerçek ve tüzel kişiler"dir (md. 2/d).

Ekosistem: Belirli bir kısımda bulunan canlılar ile bunları saran cansız çevrelerinin karşılıklı ilişkileri ile meydana gelen ve süreklilik arz eden ekolojik sistemlerdir. Ekosistem aynı zamanda bir besin ağı ile şekillenmektedir.

Ekoloji: Doğa bilimi, canlıların hem kendi aralarında hem de fiziksel çevreleri ile olan ilişkileri inceleyen bilim dalıdır. Ekoloji canlıları birey, popülasyon, komünite, ekosistem ve biyosfer düzeylerinde inceler.

Atık: Kullanılmış, artık istenmeyen ve çevre için zarar oluşturan her türlü maddedir. Ter, üre, dışkı gibi canlı artıkları da atık olarak kabul edilir.

Kısırlaştırma: Köpek ve kedilerin kontrolsüz üremelerinin önüne geçmek için; anestezi altında yapılan bir operasyondur.

Yasaklı Irklar: 5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ve Tarım Bakanlığı Genelgesi (<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Haber/209/Tehlike-Arz-Eden-Hayvanlara-Iliskin-Genelge>) ile yasaklı sayılan köpek ırkları. Tosa inu, Dogo Argentino, Pitbull, Filo Brasileiro Stafforsire Bullterrier, American Bully ırkları ve melezleri mevzuat gereğince yasaklı sayılmaktadır.

(2021-48 sayılı "Tehlike Arz Eden Hayvanlar İle İlgili Genelge" 07.12.2021)

(7332 sayılı "Hayvanları Koruma Kanunu İle Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" 14.07.2021 tarihli ve 31541 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bahse konu kanunun 5.maddesi kapsamında 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nun 14. maddesinin (I) bendi uyarınca: Bakanlıkça belirlenen tehlike arz eden hayvanları üretmek, sahiplenmek, sahiplendirmek, barındırmak, beslemek, takas etmek, sergilemek, hediye etmek ve bunların ülkemize girişini, satışını ve reklamını yapmak yasaktır. Herhangi bir yasaklı ırkın kampüse bırakılması yasaktır. Bırakılması halinde Genel Sekreterlik, ilgili resmi mercileri bilgilendirerek yasaklı ırkın kampüsten kaldırılması için gerekli işlemleri derhal başlatır.

Köpek Davranış Rehabilitasyonu: Köpeklerde istenmeyen davranışların ele alınması. Yavru, genç ergen ve sahiplenilmiş köpeklerde yaygın davranış sorunlarının ortadan kaldırılma süreci, toplumda diğer hayvanlarla ve insanlarla birlikte yaşayabilmeleri için gerekli davranışların köpeğe kazandırılması.

Köpek Eğitimi: Planlı ve belirli bir programa bağlı olarak, köpeğe istenen davranışları kazandırmak, insan ile birlikte sürdürdüğü yaşamlarında her iki tarafın ihtiyaçlarını gözetken bilgi ve becerileri kazandırmak.

Köpek Sahiplendirme:

Sahipsiz köpeklerin, sağlığına kavuşturulup, davranışsal açıdan insan ve diğer hayvanlarla birlikte yaşamaya uygun hale getirildikten sonra, onunla birlikte yaşamaya uygun sosyolojik ve psikolojik yeterliliğe sahip, bilgili ve bilinçli insanlar tarafından evin bir bireyi olarak insan hayatına dahil edilmesidir.

Madde:4- Besleme Noktası ve Besleme Şekli

Kampüs içindeki hayvanlar, yalnızca Rektörlük tarafından belirlenen 'Besleme Noktalarında' beslenecektir. Besleme noktaları dışında besleme faaliyetlerinde bulunulması durumunda 'Dayanak' maddesinde yer alan kanun ve yönetmelikler çerçevesinde idari yaptırımlar uygulanacaktır.

Besleme faaliyeti yalnızca tanımlı ve eğitilmiş gönüllüler tarafından yürütülecektir. Besleme Gönüllüleri, her akademik yılın başında açılan duyurulara başvuranlar arasında Öğrenci Merkezi tarafından seçilir. Eğitimleri tamamlanan gönüllüler, Rektörlük tarafından belirlenen alanlarda besleme faaliyetlerini gerçekleştirirler. Resmi tatiller ve yaz dönemlerinde besleme faaliyetleri Genel Sekreterlik tarafından görevlendirilen kişiler tarafından yapılacaktır. Besleme gönüllülerinin 2 kez üst üste görevlerini yerine getirmemeleri halinde yerine Öğrenci Merkezi tarafından yeni gönüllü ataması yapılır.

Yemek artıkları hayvanlara zarar vermeyecek ve çevre mevzuatına aykırı olmayacak şekilde yemekhane alanlarında toplanarak ayrıştırılacaktır. Artıklar içinden yalnızca hayvanlara uygun olan besinler, yine gönüllüler tarafından günde bir kez ve sadece besleme noktalarında verilecektir.

Kafe, yemekhane, sosyal tesis, fakülte içi ve bina önleri ile otopark alanları da dahil olmak üzere kampüs genelinde elden besleme yapılması yasaktır. Elden besleme, sadece rehabilitasyon ve eğitim uygulamalarında uzman denetiminde yapılacaktır.

Poşet, kağıt, plastik, köpük veya benzeri çevre kirliliği yaratabilecek nesnelerin içinde mama verilmesi ve besleme yapılması yasaktır.

Besleme Noktaları tabelalarla belirlenecek, olası kaynak koruma davranışı engellenmeye çalışılacaktır.

Besleme noktalarında periyodik temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri Yeditepe Üniversitesi Temizlik İşleri Müdürlüğü tarafından yapılacaktır.

Yeditepe kimliği altında ve / veya Yeditepeli vasfını kullanarak hiçbir öğrenci ya da çalışanın, sahipsiz hayvanlar adına mama, tedavi desteği gibi konular da dahil olmak üzere bağış kampanyası düzenlemesi, aynı ya da nakdi bağış toplaması, bunu sosyal medya kanalları üzerinden duyurup yayması kesinlikle yasaktır. Kampanyalar: Öğrenci Kulüpleri ve Etkinlikleri Birimi tarafından Rektörlük onayıyla ve Yeditepe Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi aracılığıyla gerçekleştirilecektir. Yasağa uymayanlar hakkında 'Dayanak' maddesinde yer alan kanun ve yönetmelikler çerçevesinde idari yaptırımlar uygulanacaktır.

Madde:5- Kısırlaştırma

Kampüste var olan tüm hayvanlar kayıt altına alınacak ve kısırlaştırılacaktır. Tüm işlemler Rektörlük onayı ve Genel Sekreterlik koordinasyonu ile uzman ekipler tarafından gerçekleştirilecektir.

Madde: 6 - Koruma

Kampüse yeni hayvan girişi engellenecek; yeni girişlerin kampüs içinde yaşayan popülasyonu olumsuz etkilemesinin, sürüleşme ve saldırgan davranışların önüne geçilecektir.

16.10.2023 tarihli ve 2023/25 sayılı Senato Kararı

Kampüse dışarıdan hayvan getirilmesi, bırakılması ve terk edilmesi kesinlikle yasaktır. Bu davranışı gösterenlere 'Dayanak' maddesinde belirtilen yasalar çerçevesinde idari yaptırımlar uygulanacaktır.

Evcil hayvanların kampüse getirilmesi, içeride yaşayan hayvan popülasyonunda saldırgan davranışlara neden olabileceği için yasaklanmıştır.

Madde: 7- Rehabilitasyon / Eğitim / Sahiplendirme

Kampüs içerisinde insan ile yaşamaya uyumlu olan hayvanların rehabilite edilmesi, eğitilmesi ve sahiplenilmesi için eğitim uygulamaları yapılacaktır.

İnsan ile birlikte yaşamaya uygun olan ve eğitimleri tamamlanan hayvanların sahiplenilmesi teşvik edilecektir. Uygun olanlar arasında arama kurtarma eğitimi denemeleri yapılacaktır.

Her akademik yılda en az 2 kez olmak üzere kampüs genelinde canlılarla ortak yaşam kurallarını hatırlatan konferans ve seminerler düzenlenecektir.

Sürekli Eğitim Merkezi koordinasyonunda sertifikalı eğitim programları düzenlenecektir.

Madde:8 - Yaşamını Kaybeden Hayvanlar İle İlgili İşlemler

Kampüs sınırları içinde yaşamını kaybeden hayvanlar ile ilgili işlemler Yeditepe Üniversitesi Genel Sekreterliği Koordinasyonunda yapılır. Kampüste yaşamını kaybeden bir canlı görüldüğünde ilk bildirim merkezi; en yakın bina amirliği ve / veya güvenlik noktasıdır.

İşlemlerin kampüs hijyeni ve İş Sağlığı Güvenliği kuralları gözetilerek; uygun koruma kıyafetleri ve hijyenik koşullarda yapılması zorunludur. Bu nedenle öğrenci ve çalışanların bu tür durumlarda yaşamını kaybetmiş hayvanlara dokunmaları, kampüs dışına çıkarmaları ya da yakınında zaman geçirmeleri yasaktır.

Madde:9- Güvenli Alan ve Zaman

Köpeklerin barınma ve beslenme alanlarına yönelik korumacı davranması, yaklaşan tehditlere karşı territorial agresyon davranışı göstermesi beklenen bir husustur. Bu davranışlar toplu halde bulunan köpeklerde de görülebilmektedir.

Gün aydınlığının bulunmadığı saatlerde kampüste hayvanların bulunduğu ve korumak isteyeceği alanlara fark etmeden girildiği takdirde bu konu davranışlar tetiklenebilir. Bu nedenle gün aydınlığının bulunmadığı, insan sayısı azaldığı ve hayvanların dinlenme saatlerinde kampüste dolaşmak, binalar arasında yaya olarak geçiş yapmak, saldırgan davranışları tetikleyebilir. Bu zaman diliminde öğrenci ve çalışanların mümkün olduğunca yurttlarda ya da Bilgi Merkezi ve çalışma alanlarında bulunmaları gerekmektedir.

Arboretum yolu, orman yolu, dağ yolu ve kampüs sınırlarının çok yakınında bulunan alanlar güvenli alanlar değildir. Bu alanlarda yürümek, oturmak ve zaman geçirmek olası saldırılara açık halde bulunmak demektir. Tüm öğrenci ve çalışanların kampüs içinde 'Güvenli Alan ve Güvenli Zaman' konusunda farkındalığa sahip olmaları gerekmektedir.

16.10.2023 tarihli ve 2023/25 sayılı Senato Kararı

Yürürlük

Madde: 10- Bu Yönerge, Yeditepe Üniversitesi Senatosunda onaylandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde: 11- Bu yönerge Yeditepe Üniversitesi Rektörlüğü tarafından yürütülür.